

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžfk/75/2018
Identifikačné číslo spisu: 1017200749
Dátum vydania rozhodnutia: 10.12.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1017200749.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: EURO-BUILDING, a. s., Podunajská 23, Bratislava, IČO: 35 683 066, zast.: MST PARTNERS, s.r.o., Laurinská 3, 811 01 Bratislava, IČO: 36 861 545, proti žalovanému (sťažovateľovi): Úrad pre verejné obstarávanie, Ružová dolina 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. 5930-9000/2017 zo dňa 10. apríla 2017, o kasačnej sťažnosti proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/102/2017-121 zo dňa 11. júla 2018 v časti výroku o trovách konania, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/102/2017-121 zo dňa 11. júla 2018 v napadnutej časti výroku o trovách konania z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 1S/102/2017-121 zo dňa 11.07.2016 podľa § 99 písm. a/ S.s.p. zastavil konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 5930-9000/2017 zo dňa 10. 04. 2017 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“), ktorým sťažovateľ zmenil výrok prvostupňového rozhodnutia č.14889-6000/2016-ON zo dňa 15.02.2017 podľa § 177 ods. 12 zákona č. 343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) a to tak, že zamietol námietky žalobcu v bodoch 1 až 3 podľa § 175 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní a zastavil konanie o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok žalobcu v bode 4 podľa § 174 ods. 1 písm. p) zákona o verejnom obstarávaní a v bode 5 podľa § 174 ods. 1 písm. h) zákona o verejnom obstarávaní. O náhrade trov konania rozhodol krajský súd s poukazom na § 171 ods. 1 S.s.p. tak, že žalobcovi priznal voči sťažovateľovi náhradu trov konania.

2. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že dôvodom pre tento postup krajského súdu bola skutočnosť, že podaním doručeným krajskému súdu dňa 22.02.2018 zobral žalobca žalobu pred rozhodnutím vo veci

samej späť v celom rozsahu a navrhol konanie zastaviť. Dôvodil tým, že zo strany sťažovateľa došlo rozhodnutím č. 9370-6000/2017-ODI zo dňa 10.07.2017 (ďalej len „zrušujúce rozhodnutie“) k zrušeniu verejného obstarávania, v rámci ktorého podal žalobca žiadosť o nápravu, námietky, odvolanie a následne aj samotnú žalobu. Z uvedeného dôvodu preto využil svoje dispozičné oprávnenie v zmysle ust. § 63 S.s.p. a nakoľko mal za to, že dôvodom späťvzatia žaloby je procesný postup sťažovateľa požiadal krajský súd, aby o trovách konania rozhodol podľa ust. § 171 ods. 1 S.s.p.

3. Súd konštatoval, že, vzhľadom na stav a okolnosti veci, dôvody podania žaloby a okolnosti späťvzatia žaloby, ide o takú procesnú a skutkovú situáciu, ktorá odôvodňuje uloženie sťažovateľovi nahradiť žalobcovi vzniknuté trovy pozostávajúce z trov právneho zastúpenia. Nakoľko sťažovateľ v danom prípade procesne zavinil, že predmetné súdne konanie muselo byť zastavené, súd priznal žalobcovi trovy konania podľa § 171 ods. 1 S.s.p. tak, ako to žalobca požadoval.

II.

4. Proti tomuto uzneseniu podal v časti rozhodnutia o trovách konania sťažovateľ kasačnú sťažnosť z dôvodu v zmysle § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t. j. že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že:

- pri vydaní zrušujúceho rozhodnutia postupoval v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní, a vydanie rozhodnutia nemožno pripísať na ťarchu sťažovateľa ako skutočnosť, ktorá zavinila zastavenie súdneho konania a tým spôsobila povinnosť uhradiť náhradu trov konania žalobcovi.
- s poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I.ÚS 469/04 zo dňa 29.11.2005 a rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7MCdo 4/2010 zo dňa 14.09.2011, sp. zn. 10Sžsk/16/2017 zo dňa 30.05.2018, uviedol, že je potrebné skúmať, či sťažovateľ splnil to, čoho sa žalobca domáhal a že len z toho dôvodu vzal žalobca žalobu späť.
- pri konaní o preskúmanie úkonov kontrolovaného pred uzavretím zmluvy, ktorého výsledkom bolo zrušujúce rozhodnutie, postupoval v súlade s ustanoveniami zákona o verejnom obstarávaní a vykonával svoju dohľadovú právomoc, ktorá mu z predmetného zákona vyplýva.

5. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby kasačný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

III.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 S.s.p.) preskúmal uznesenie krajského súdu v napadnutej časti z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti sťažovateľa (§ 453 ods. 1 a 2 S.s.p.) postupom bez nariadenia pojednávania podľa (§ 455 S.s.p.) a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

7. V predmetnej veci bolo potrebné zaujať právny názor k aplikácii ustanovenia § 170 písm. b/ S.s.p. resp. § 171 ods. 1 S.s.p. upravujúceho náhradu trov konania v prípade zastavenia konania podľa § 99 písm. a/ S.s.p.

Podľa § 170 písm. b) S.s.p., žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ak konanie bolo zastavené.

Podľa § 171 ods. 1 S.s.p., ak účastník konania procesne zavinil odmietnutie žaloby alebo zastavenie konania, správny súd prizná trovy konania ostatným účastníkom konania.

Podľa § 167 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní, úrad vykonáva dohľad nad dodržiavaním povinností verejného obstarávateľa, obstarávateľa alebo osoby podľa § 8 (ďalej len „kontrolovaný“) ustanovených týmto zákonom. Pri výkone dohľadu úrad sleduje aj plnenie povinností uložených rozhodnutiami úradu.

Podľa 175 ods.7 zákona o verejnom obstarávaní, úrad v konaní o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok vydáva jedno rozhodnutie, v ktorom rozhodne o všetkých námietkach. Úrad je viazaný obsahom podaných námietok a v konaní o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok preskúmava postup kontrolovaného len v rozsahu namietaných skutočností; to neplatí, ak ide o námietky podané orgánom štátnej správy podľa § 170 ods. 1 písm. e).

8. Sťažovateľ namietal, že správny súd vec v časti rozhodovania o trovách konania nesprávne právne posúdil (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.). V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na to, že nesprávnosť aplikácie objektívneho práva správnym súdom je zapríčinená chybným výberom normy hmotného práva alebo procesného práva, ktorá vo svojej hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci správnym súdom konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

9. V súvislosti s uvedeným kasačný súd musí zdôrazniť, že v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o náhrade trov konania zistil pochybenie v otázke právneho posúdenia odôvodňujúce potrebu zrušenia napadnutého uznesenia krajského súdu. Súd konštatuje, že kasačná sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu v časti trov konania bola vo svojej podstatne postavená na námietke, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, keď pri rozhodovaní o trovách konania postupoval podľa ustanovenia § 171 ods. 1 S.s.p., pretože sťažovateľ procesne nezavinil zastavenie konania.

10. Kasačný súd z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis sťažovateľa zistil, že sťažovateľ po vydaní preskúmaného rozhodnutia v rámci konania o preskúmanie úkonov kontrolovaného pred uzavretím zmluvy identifikoval zo strany verejného obstarávateľa niekoľko porušení zákona o verejnom obstarávaní, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, a preto na základe zrušujúceho rozhodnutia došlo k zrušeniu verejného obstarávania. Z uvedeného vyplýva, že proces verejného obstarávania bol ukončený a to zrušením verejného obstarávania podľa § 57 ods. 1 písm. d) zákona o verejnom obstarávaní. Krajský súd o žalobe voči rozhodnutiu preskúmanému rozhodnutiu rozhodol napadnutým uznesením, ktorým konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia zastavil v zmysle § 99 písm. a) a žalobcovi priznal voči sťažovateľovi náhradu trov konania v zmysle § 171 ods. 1 S.s.p.

11. Kasačný súd poznamenáva, že v prípade zastavenia konania sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania vo všeobecnosti postupuje podľa § 170 písm. b/ S.s.p., v zmysle ktorého žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Z tohto ustanovenia však zákon pripúšťa výnimku, ktorá je ustanovená v § 171 ods. 1 S.s.p. Súd pri rozhodovaní o trovách zastaveného konania musí najprv posúdiť, či nie sú splnené zákonné podmienky na použitie § 171 ods. 1 S.s.p., teda či nejde o uvedenú výnimku, a len v prípade, že to tak nie je, rozhodne o trovách zastaveného konania podľa § 170 písm. b/ S.s.p. Ustanovenie § 171 ods. 1 S.s.p. predpokladá zavinenie niektorého z účastníkov konania na zastavení konania, toto zavinenie môže byť na strane žalobcu aj žalovaného. Náhrada týchto trov sa prisudzuje bez ohľadu na výsledok správneho súdneho konania.

12. Kasačný súd dáva do pozornosti, že v tunajšom konaní dôvodom späťvzatia žaloby bola skutočnosť, že došlo k zrušeniu procesu - verejného obstarávania, s ktorým napadnuté rozhodnutie súviselo. V prípade, že žalobca vezme žalobu späť z dôvodu, že ním napadnuté rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené mimo konania o preskúmaní jeho zákonnosti súdom, je však namieste skúmať, či možno niektorému z účastníkov pripísať procesnú zodpovednosť za to, že žaloba bola vzatá späť. Pritom však nemožno uplatňovať bez ďalšieho záver, že ak nie je zavinenie na strane žalobcu, je automaticky na strane žalovaného, a naopak. Takáto situácia nastala aj v prejednávanej veci, kedy žalobca vzal žalobu späť z dôvodu, že pre porušenie zákona o verejnom obstarávaní zo strany verejného obstarávateľa, t. j. tretieho subjektu, bolo zrušené verejné obstarávanie, s ktorým jeho žaloba súvisela, ako celok.

Napadnuté rozhodnutie, a teda aj žaloba proti nemu, následne stratili zmysel. Kasačný súd považuje za nevyhnutné uviesť, že v danom prípade bolo žalobou napadnuté preskúmané rozhodnutie sťažovateľa vydané v konaní o námietkach žalobcu, ktorých obsahom bol sťažovateľ viazaný. Pokiaľ sťažovateľ neskôr nariadil verejnému obstarávateľovi zrušiť postup zadávania predmetnej zákazky, konal tak v inom konaní, z iných dôvodov a v medziach svojej právomoci. Z hľadiska rozhodovania o trovách konania v súvislosti so zastavením konania o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia je táto skutočnosť bez právneho významu.

13. Poukaz sťažovateľa na rozhodnutia najvyššieho súdu ako aj Ústavného súdu Českej republiky v kasačnej sťažnosti je dôvodný. V tejto súvislosti kasačný súd dáva do pozornosti aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 196/09-285 zo dňa 10.09.2009, v ktorom súd k zásade procesnej zodpovednosti za zavinenie uviedol: “ Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zaviniť. Pri zastavení konania je potom pre vyriešenie otázky náhrady nákladov konania kľúčové zistenie, či, a pokiaľ áno, ktorý z účastníkov z procesného hľadiska zastavenie konania zaviniť. Kritérium procesného zavinenia je potom treba posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala, a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, aby konanie bolo zastavené. Ak nie je preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, ktorý sa celkom či v relevantnom rozsahu zachoval v zmysle žalobnej požiadavky, potom nie je dosť dobre možné nachádzať súvislosť, a teda ani procesné zavinenie medzi jeho správaním vo vzťahu k žalobnej požiadavke (petitu). Inými slovami, použitý termín „zavinenie“ nemožno interpretovať - čo zodpovedá aj ustálenej judikatúre - v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie účastníka konania (teda aj jeho prejav vôle spočívajúci v späťvzatí návrhu).“

14. Vo svetle uvedeného ak teda krajský súd dospel k záveru, že je namieste vyvodzovať procesnú zodpovednosť sťažovateľa za to, že sa žaloba vzala späť, pochybil, pretože v prejednávanej veci nemožno túto procesnú zodpovednosť vyvodiť ani voči sťažovateľovi, ani voči žalobcovi, pretože obaja postupovali v dôsledku pochybenia tretieho subjektu. Preto je v súlade s procesnou spravodlivosťou, aby si každý z nich znášal vlastné náklady konania. Nebolo možné postupovať inak ako uznesenie krajského súdu v napadnutej časti z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.) zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie (§ 462 ods. 1 S.s.p.). Úlohou krajského súdu bude v ďalšom konaní rozhodnúť o náhrade trov konania v súlade s vyššie uvedeným právnym názorom s tým, že krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 S.s.p.).

15. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal uznesenie jednomyselne (§ 147 ods. 2 a analogicky § 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.